

Flydelag i gylletanke

Ifølge bekendtgørelsen om erhvervsmæssigt dyrehold skal der i gyllebeholdere være et tæt flydelag. Miljøcenter Østjylland I/S har erfaring for, at det ikke er tilfældet i de fleste gylletanke. I særlig grad mangler flydelaget i forbindelse med svinebrug.

Der er derfor et udbredt behov for en vejledning om etablering af flydelag. Denne vejledning forklarer baggrunden for, at der skal etableres flydelag i gylletanke, og kommer med en række anvisninger på, hvordan flydelaget kan etableres.

Miljøcenter Østjylland I/S er et interessentskab stiftet den 1. januar 2000 af 24 kommuner i Århus Amt.

Centeret bistår kommuner, virksomheder og private med rådgivning og delser inden for miljølovgivningens rammer.

Centeret er samlingspunkt for kommunernes miljøforvaltninger, og skal opbygge og formidle ekspertise på tværs af kommunerne, højne niveauet i kommunernes miljøsagsbehandling, samt være en daglig støtte for den enkelte miljøsagsbehandler.

Flydelag i Gylletanke

Loven påbyder overdækning

Af Miljøstyrelsens bekendtgørelse nr. 877 af 10. december 1998 fremgår det, at gylletanke skal være tæt overdækkede.

„Beholdere for flydende husdyrgødning uden tæt flydelag skal være lukkede med en anden tæt overdækning.“

Flydelaget opfylder kravene til tæt overdækning. Miljøstyrelsen har i en skrivelse til samtlige kommunalbestyrelser meddelt, at overdækning

„af beholdere, der anvendes til opbevaring af gylle, kan fortsat være et flydelag“.

Flydelag begrænser fordampning af ammoniak

Et ubrudt flydelag, som er dannet naturligt i gylletanke, kan begrænse tabet af ammoniak til en femtedel i forhold til tabet fra beholdere uden flydelag, skriver Miljøstyrelsen i redegørelse nr. 1, 1992, om ammoniakfordampning fra stald og lager.

Danske undersøgelser af fordampningen af ammoniak fra forsøgslagre med svinegylle og kvæggylle uden flydelag har vist, at der som gennemsnit over året sker et tab af ammoniak på omtrent 10 procent af gyllens indhold af total-kvælstof.

Tabet er af samme størrelse for svinegylle og kvæggylle.

Flydelag af snittet halm

Hvis gyllen ikke danner et naturligt flydelag, kan et lag snittet halm på overfladen begrænse fordampningen af ammoniak i samme grad.

En række andre overdækninger begrænser også ammoniaktabet betydeligt i forhold til gylle uden flydelag.

Fordampning af kvælstoffet er tab af penge

Fordampning af kvælstof repræsenterer et tab af penge. Et regneeksempel med en gyllebeholder på 1000 kubikmeter - som svarer til 1000 tons gylle - viser, at det nemt løber op i 1750 kroner om året.

Indholdet af total-kvælstof kan sættes til 5 kg/ton gylle. Sættes værdien af kvælstof til 3,50 kr pr kg, får man følgende regnestykke:

$$1000 \text{ tons gylle} \times 5 \frac{\text{kg kvælstof}}{\text{ton gylle}} \times \frac{1}{10} \frac{\text{kg tabt kvælstof}}{\text{kg kvælstof}} \times 3,5 \frac{\text{kr}}{\text{kg tabt kvælstof}} = 1750 \text{ kr.}$$

Dykkede indløb

Åbne gyllebeholdere, hvortil gylle pumpes, skal have dykket indløb, der er sikret mod tilbageløb.

I frostperioder kan det være nødvendigt med særlige foranstaltninger for at hindre tilfrysning af det dykkede indløb.

Sådan etableres et flydelag

Landbrugets vejledning om husdyrgødning og ensilager m.v. fra december 1999, som er udgivet af Landbrugets Rådgivningscenter, anbefaler nogle foranstaltninger til at sikre flydelag eller etablere overdækning på beholdere til gylle:

- ♦ Tilførsel af tilstrækkelige mængder fast gødning og strøelse, eller
- ♦ tilførsel af snittet halm gennem strøelse, fortank eller direkte på gylleoverfladen (10 - 12 kg/m² overflade) eller,
- ♦ udlægning af kunststofdug på gylleoverfladen.
(I Landbrugets Byggeblad gr.nr. 103.04-29 findes beskrivelse af betingelser, der gælder for materialer til overdækning.) eller,
- ♦ montering af telt- eller betonoverdækning.

Tabet af kvælstof fra en gylletank på 1000 kubikmeter uden flydelag repræsenterer en værdi på 1750 kroner om året.